

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Wyjazd szkoleniowy w ramach programu Erasmus+ : (Czechy - Czeskie Budziejowice - Uniwersytet Południowoczeski, 05-09.06.2017)

Author: Barbara Kołodziej, Gabriela Łącka

Citation style: Kołodziej Barbara, Łącka Gabriela. (2017). Wyjazd szkoleniowy w ramach programu Erasmus+ : (Czechy - Czeskie Budziejowice - Uniwersytet Południowoczeski, 05-09.06.2017). "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy" (2017, nr 2, s. 167-173).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

**WYJAZD SZKOLENIOWY W RAMACH PROGRAMU ERASMUS +
(CZECHY, CZESKIE BUDZIEJOWICE – UNIwersYTET POŁUDNIOWOCZESKI,
05-09.06.2017)**

Biblioteka Teologiczna od czasu powołania jej w strukturach Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Śląskiego współpracuje ze wszystkimi bibliotekami teologicznymi w Polsce oraz wieloma bibliotekami uczelni teologicznych w Europie. Szczególną uwagę zwraca owocna kooperacja z najbliższymi sąsiadami, do których należą biblioteki czeskich uczelni.

Dzięki podpisanym umowom partnerskim między uniwersytetami miałyśmy okazję do zapoznania się z działalnością i zbiorami biblioteki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Południowoczeskiego w Czeskich Budziejowicach (Jihočeská univerzita), a także tamtejszej Biblioteki Akademickiej oraz biblioteki publicznej. Czeskie biblioteki odwiedziłyśmy w dniach 05-09.06.2017 w ramach programu Erasmus+. Wyjazd do Czech poprzedziły wcześniejsze kontakty z kierownikiem Biblioteki Teologicznej im. Józefa Petera Ondoka, która przedstawiła szczegółowy program pobytu, ze wskazaniem na naukową i dydaktyczną rolę biblioteki w środowisku uczelni, a także formę i sposób udostępniania zbiorów lokalnej społeczności akademickiej.

Uniwersytet Południowoczeski został ustanowiony dzięki ustawie parlamentarnej z 1991 r., w wyniku połączenia dwóch niezwiązanych i niezależnych instytucji – Kolegium Edukacji i Wydziału Rolnictwa (filia Akademii Rolniczej w Pradze). Początki edukacji teologicznej sięgają czasów od XIX w. aż do roku 1950, kiedy to zlikwidowano wszystkie szkoły i uniwersytety o charakterze katolickim. Reaktywacja Wydziału Teologicznego nastąpiła w 1991 r. w ramach Uniwersytetu Południowoczeskiego. Uczelnia bazuje na kulturalnych i edukacyjnych tradycjach wyższych studiów teologicznych i filozoficznych, które powstały na początku XIX w.

W pierwszym dniu wizyty szkoleniowej odwiedziłyśmy zaprzyjaźniony Wydział Teologiczny, który położony jest w samym sercu Czeskich Budziejowic w centrum zabytkowego rynku. Kierownik Biblioteki Teologicznej

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach. Biblioteka Teologiczna

II. 1. Plan Biblioteki Teologicznej. Fot. G. Łacka

E. Křížková, zapoznała nas z historią biblioteki, jej strukturą oraz zasadami funkcjonowania. Po zwiedzeniu gmachu budynku Wydziału Teologicznego miałyśmy okazję zapoznania się ze sposobem katalogowania książek w systemie ALEPH. Wydział Teologiczny wraz z Biblioteką im. Josefa Petera Ondoka zgromadził bogaty księgozbiór, liczący ponad 48 tys. książek z teologii, historii kościoła, psychologii, socjologii, filozofii, religii, nauk ścisłych, społecznych, politologii, prawa i nauk przyrodniczych. Ponadto udostępnia 120 tytułów czasopism czeskich i zagranicznych.

W swojej działalności badawczej i dydaktycznej Wydział Teologiczny koncentruje się na teologii i filozofii oraz pracy socjalnej i edukacji, gdzie akcentuje się chrześcijańskie wartości etyczne i społeczne. Kandydaci na studia mogą wybierać spośród wielu programów studiów licencjackich, magisterskich i doktoranckich. Wydział uczestniczy w wydawaniu kwartalnika teologicznego „*Studia Theologica*” (w języku czeskim i słowackim) we współpracy m.in. z wydziałami teologicznymi uniwersytetów w Ołomuńcu, Pradze i Bratysławie. Pracownicy uczelni wydają dziennik filozoficzny „*Studia Neoaristotelica*”. Pismo ukazuje się dwa razy w roku i zawiera artykuły głównie w języku angielskim. Oprócz tego Wydział Teologiczny opracowuje swój własny semestralny dziennik „*Caritas et Veritas*”, poświęcony chrześcijańskiemu aspektowi nauk społecznych i humanistycznych. Wszystkie badania są publikowane zarówno w języku czeskim, jak i angielskim.

II. 2. Czytelnia Główna Biblioteki Akademickiej. Fot. G. Łącka

Największą atrakcją turystyczną Czeskich Budziejowic jest stare miasto z zachowanym średniowiecznym układem urbanistycznym oraz zabudową reprezentującą wszystkie style architektoniczne od XII do XIX w. Jego centrum stanowi rynek Przemysława Otokara II o bokach długości 133 metrów, z fontanną Samsona pośrodku i ratuszem. W obrębie starego miasta zwraca uwagę katedra św. Mikołaja (początki budowy w latach 60. XIII w.) z wolno stojącą dzwonnica z XVI w., tzw. Czarną Wieżą oraz Kościół pw. Ofiarowania Panny Marii przy klasztorze dominikanów, z dzwonnica klasztorną, zwaną Białą Wieżą. W pobliżu rynku, nad martwą odnogą rzeki Malce, znajduje się stary młyn z XIX w., obecnie funkcjonujący jako Hotel Budweis.

Kolejny dzień wizyty w Czeskich Budziejowicach upłynął na poznawaniu Biblioteki Akademickiej. Obiekt jest współczesny, powstał w 2010 r., korzystają z niego zarówno studenci jak i naukowcy. Kolekcja książek liczy 450 tys. woluminów. Biblioteka gromadzi również bogaty zbiór czasopism elektronicznych, a także bierze udział w wielu projektach, dzięki czemu udaje się jej zdobyć zasoby informacyjne najwyższej jakości. Dla czytelników oferuje 100 miejsc z dostępem do Internetu, a także bezprzewodowy dostęp do laptopów, telefonów komórkowych i tabletów. Ponadto studenci mają możliwość kopiowania, skanowania i drukowania. Zwroty książek odbywają się 24 godziny na dobę. Nowością są mieszczące się przy wejściu do budynku biblioteki tzw. wrzutnie, dzięki którym istnieje możliwość

całodobowego zwrotu książek. Biblioteka zorganizowana została na dwóch piętrach. Na pierwszym piętrze znajdują się książki z dziedziny nauk społecznych i humanistycznych, na drugim piętrze z dziedziny rolnictwa oraz nauk medycznych. Do dyspozycji czytelników jest również czytelnia do cichej pracy, z której studenci korzystają bardzo chętnie w czasie sesji. Oprócz tego wydzielony został kącik relaksacyjny, wyposażony w miękkie fotele i pufy, gdzie czytelnik może odpocząć.

Biblioteka organizuje również seminaria i kursy na temat efektywnego korzystania z nowoczesnych źródeł informacji. Wykłady i imprezy kulturalne odbywają się w specjalnej sali klubowej wyposażonej w sprzęt audio-wizualny. W holu biblioteki znajduje się także sklep Akademia Publishing, w którym można nabyć promocyjne artykuły w formie koszulek, toreb, długopisów, kubeczków, notatników itp. Oprócz tego do dyspozycji czytelników jest kawiarnia, do której po zwiedzaniu biblioteki zaprosiła nas kierownik biblioteki akademickiej Helena Landova.

W kolejnych dniach pobytu szkoleniowego w Czeskich Budziejowicach odwiedziłyśmy bibliotekę naukową (Jihočeska vedecká knihovna) pełniącą funkcję biblioteki publicznej oraz biblioteki regionalnej dla rejonu południowo-czeskiego. Obecnie biblioteka składa się z dwóch głównych budynków, z których jeden zlokalizowany jest w centrum miasta na ulicy Na Sadech 27, drugi natomiast na ulicy Lidice 1. Gmach biblioteki Na Sadech 27 mieści się w zabytkowym obiekcie willi Eggert w centrum miasta, a księżnica ma charakter biblioteki miejskiej. Natomiast funkcję biblioteki naukowej pełni oddział zlokalizowany przy ulicy Lidice 1. Zbiory historyczne tej biblioteki są zdeponowane poza obszarem miejskim w klasztorze Złotej Korony.

II. 3. Sala komputerowa Południowoczeskiej Biblioteki Naukowej w Czeskich Budziejowicach.
Fot. B. Kołodziej

II. 4. Archiwalny egzemplarz gazety codziennej z terenu Czeskich Budziejowic. Fot. B. Kołodziej

W oddziale naukowym biblioteki zgromadzono ponad milion woluminów, w tym następujące rodzaje zbiorów: wydawnictwa zwarte (ok. 664 tys.), wydawnictwa ciągłe (ok. 16 tys.), druki muzyczne (ok. 21 tys.), dokumenty audio (ok. 19 tys.) a także mapy, grafikę, dokumenty elektroniczne oraz gry planszowe. Książnica otwarta jest dla wszystkich mieszkańców regionu, z zastrzeżeniem że niektóre usługi biblioteczne dostępne są dla czytelników powyżej 15 roku życia. Struktura organizacyjna biblioteki uwzględnia następujące działy: katalogi (tylko online, katalog kartkowy został zamknięty w 2002 r.), wypożyczalnię i czytelnię, dział czasopism, muzyczny i regionalny. Do dyspozycji czytelników jest również sala komputerowa z dostępem do Internetu i baz danych na przykład FirstSearch, PressReader, Naxos Muzyka Library.

W czytelni, oprócz zwyczajowo gromadzonych publikacji, znajdują się również normy oraz patenty publikowane w Biuletynie Urzędu Własności Przemysłowej. W czytelni czasopism przygotowano 25 miejsc dla czytelników, którzy mogą korzystać z ponad 4 tys. najnowszych czasopism krajowych i zagranicznych, do dyspozycji jest kserokopiarka i skaner oraz dwa stanowiska z dostępem do Internetu.

Starsze roczniki czasopism dostarczane są z magazynów na zamówienie czytelników. Dla osób z dysfunkcjami narządu wzroku dostępny jest wyspecjalizowany komputer z dużym monitorem, zawierający oprogramowanie do przybliżania i powiększania tekstu oraz syntezy głosu. Dział muzyczny udostępnia wydawnictwa zwarte i ciągłe dotyczące muzyki oraz kasety magnetofonowe, płyty analogowe, płyty CD i DVD. Do dyspozycji czytelników są cztery stanowiska odsłuchowe ze sprzętem Audio.

W holu budynku biblioteki odbywają się, koncerty, spotkania literackie oraz przedstawienia teatralne. Jako stała ekspozycja przygotowana jest wystawa fotografii wybitnych postaci ze świata muzyki. W dziale regionalnym pracownicy ksiąźnicy gromadzą źródła informacji a także udzielają informacji dla instytucjonalnych i indywidualnych użytkowników. W zakresie bibliografii regionalnej oprócz gromadzenia księgozbiorów regionalnych opracowywane są dokumenty życia społecznego, gospodarcze i kulturalne regionu. Można skorzystać z bazy danych tematycznie dotyczącej tego obszaru (South Bohemia), która indeksuje prasę oraz publikacje o charakterze lokalnym. W sierpniu 2002 r. w wyniku powodzi, która zalała magazyny do wysokości 1,50 m ksiąźnica poniosła wielkie straty w zbiorach.

Zabytkowa willa Eggert, której powstanie datuje się na połowę XIX w. (w latach 1997-1999 przeprowadzono rekonstrukcję budynku przystosowując go na potrzeby biblioteki naukowej w Czeskich Budziejowicach) mieści w swoich murach zbiory biblioteczne. Znajdują się tam dwa oddziały ksiąźnicy – dział dla dorosłych oraz dział dziecięcy. W departamencie dla dorosłych czytelników zgromadzono ponad 56 tys. tytułów (w tym ok. 54 tys. wydawnictw zwartych, także wydawnictwa ciągłe, zbiory kartograficzne i muzyczne). Dział dysponuje przestronną czytelnią wyposażoną w stanowiska komputerowe (5) oraz salonikiem z zastrzeżeniem dla korzystania indywidualnego.

W dziale dziecięcym czeka na najmłodszych czytelników zbiór ponad 24 tys. woluminów, w tym oprócz wydawnictw zwartych także periodyki dla najmłodszych, mapy, atlasy, gry planszowe. Nowoczesne wnętrza połączone z przytulnym wyposażeniem w dodatki przeznaczone dla dzieci, powoduje iż młodzi czytelnicy są częstymi gośćmi w bibliotece. Mają oni możliwość nauczania się samodzielnego wypożyczania wyszukanych pozycji i ich zwrotu poprzez dostosowane dla dzieci urządzenie (*self-check*). Biblioteka organizuje także konkursy, zabawy tematyczne, koncerty dedykowane zarówno czytelników dorosłym jak i tym najmłodszym. Dla przedszkolaków, uczniów szkół podstawowych, szkół specjalnych organizowane są cykliczne zajęcia biblioteczne, wprowadzające dzieci i młodzież w świat słowa czytanego. W pierwszy wtorek każdego miesiąca ksiąźnica zachęca rodziców, dzieci oraz innych członków rodziny do spędzenia poranka na zorganizowanej imprezie bibliotecznej, gdzie pracownicy biblioteki podczas wspólnej zabawy podają między innymi praktyczne informacje o działalności biblioteki, gromadzeniu zbiorów i sposobie korzystania z nich.

Wyjazd szkoleniowy w ramach programu Erasmus+ zrealizowany w bibliotece uniwersyteckiej w Czeskich Budziejowicach był ciekawym doświadczeniem zawodowym. Z pewnością przyczynił się do poszerzenia wiedzy z zakresu organizacji i form gromadzenia, opracowania i udostępniania zbiorów. Umożliwił wzajemną wymianę doświadczeń, zdobycie nowych informacji na temat prowadzonej polityki bibliotecznej w czeskich

bibliotekach naukowych i publicznych. Wyjazd dał bibliotekarzom możliwość poznania różnych aspektów pracy bibliotekarza na terenie południowych Czech. Otwartość i życzliwość z jaką przyjęto nas podczas pobytu stanowią zachętę do kolejnych wyjazdów zagranicznych w ramach unijnych programów wspierających mobilność edukacyjną studentów i pracowników uczelni.